

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

Кафедра педагогіки

Ноздрова О.П.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА» (ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ)

для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем

зі спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Одеса – 2024

Рекомендовано до друку рішенням ученої ради Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (протокол № 18 від 27 червня 2024 року)

Ноздрова О.П. Методичні рекомендації до проведення практичних занять з навчальної
дисципліни «Педагогіка» (тестові завдання) для здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне
мистецтво) : Одеса, Університет Ушинського, 2024. 34 с.

Рецензенти:

Кандидат педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри мовної підготовки Одеського
державного університету внутрішніх справ Євгенія Василівна Тягнирядно

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»
Галіцан Ольга Анатоліївна

Методичні рекомендації розроблено для допомоги здобувачам першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне
мистецтво). Подано анотацію дисципліни, різновиди тестових завдань, рекомендовану
літературу.

ЗМІСТ

Педагогіка у системі підготовки фахівців з музичного мистецтва першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.....	4
Навчальні тести як засіб формування професійних компетенцій майбутніх вчителів.....	9
Тестові завдання для практичної роботи здобувачів вищої освіти за змістовими модулями.....	12
Рекомендовані джерела інформації.....	32

ПЕДАГОГІКА
У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Педагогічна підготовка фахівців у класичних університетах базується на ґрунтовному вивченні курсу «Педагогіка» - галузі педагогічної науки, що досліджує фундаментальні питання освіти й виховання, методологію науки, загальні закономірності, принципи, методи, форми навчання й виховання людей усіх вікових груп.

Пропоноване навчально-методичне видання має зорієнтувати студентів у структурі базового курсу «Педагогіка» як навчального предмета, найважливіших темах даної дисципліни, дати методичні рекомендації щодо їх організації та вивчення, активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів, допомогти їм у здійсненні самоконтролю.

Завдання для вивчення курсу «Педагогіка»:

- навчити студентів методологічним та теоретичним засадам філософії педагогіки, світової педагогічної думки, історичних витоків педагогіки;
- з'ясувати основні концептуальні напрямки розвитку педагогічної думки;
- навчити студентів використовувати педагогічні знання як засіб пізнання основних законів і закономірностей освіти, навчання й виховання особистості дитини;
- розвивати педагогічні здібності студентів, особливо експресивні, комунікативні й організаторські;
- набути навичок формування, діагностування й організації дитячого колективу;
- застосовувати набуті знання в початковому процесі та втілювати їх в подальшу викладацьку діяльність.

Методологічною основою курсу виступили концептуальні положення про взаємозв'язок, взаємообумовленість та взаємозалежність соціально-економічних і педагогічних явищ, процесів, необхідність їх урахування в конкретних умовах; системний підхід як різнобічний і багаторівневий спосіб аналізу педагогічних проблем, ідеї саморегуляції як механізм здійснення професійно-особистісного ставлення; положення теорії пізнання щодо системно організованої дослідницької діяльності та особистісно-орієнтованого навчання.

Мета курсу – надати студентам уявлення про головні тенденції розвитку педагогічної думки в історичному аспекті; ознайомити з головними педагогічними законами та закономірностями, категоріями педагогіки; усвідомити дидактичні засади процесу навчання, закономірностей, методів, принципів та засобів навчання, видів і форм організації навчання; визначити основні положення сутності процесу виховання, види та головні методи виховання.

Запропоновані методичні рекомендації щодо тестових завдань для організації практичної роботи здобувачів вищої освіти складаються з 5 модулів:

1-й модуль – «Загальні засади педагогіки», у якому розглядаються предмет та завдання педагогіки, її головні категорії, методи педагогічних досліджень, головні закономірності розвитку та вікові індивідуальні особливості розвитку дитини. Студенти отримують знання та навички рефлексії в процесі професійного становлення, ознайомлюються з системою освіти в Україні.

2-й модуль «Особистість сучасного вчителя» - студенти отримують знання та навички рефлексії в процесі професійного становлення відповідно до професіограми особистості сучасного вчителя.

3-модуль «Історія педагогіки» - знайомляться з педагогічною культурою Стародавньої Греції, Риму, освітою та вихованням в епоху Середньовіччя, Відродження, з педагогічними поглядами просвітян Нового часу; з основними етапами розвитку зарубіжних та вітчизняних навчально-виховних систем, педагогічних концепцій. Студенти осмислюють процес становлення освіти та виховання як складних соціальних явищ з притаманними їм суперечностями, динамізмом, послідовністю й наступністю.

4-й модуль – «Дидактика» розглядає питання: предмет, категорії, завдання дидактики; закономірності, методи й засоби навчання; види, форми організації навчання.

5-й модуль – «Теорія виховання». Студенти ознайомлюються з сутністю виховання як цілісної системи, його науково-методологічними засадами; розглядають напрями виховання, особливості розвитку особистості в колективі.

Майбутні вчителі ознайомлюються з особливостями виховання дітей як у процесі навчання, так і в позакласній, позашкільній діяльності; вивчають особливості взаємодії школи, сім'ї та громадськості у вихованні підростаючого покоління.

Зміст модулів складають тестові завдання, зорієнтовані на розвиток аналітичних умінь студентів.

Виконання запропонованих у методичних рекомендаціях різних видів тестових завдань для практичної роботи сприяє усвідомленому оволодінню студентами навчальним матеріалом поза межами обов'язкових навчальних занять; набуттю, закріпленню і поглибленню теоретичних знань; освоєнню й удосконаленню практичних умінь, необхідних для здійснення майбутньої професійної діяльності.

Очікувані програмні результати навчання для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво):

ПРН 2. Визначати предметний зміст і послідовність опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання здобувачів освіти, їхніх освітніх потреб; формувати в учнів уявлення про навчальний предмет на основі сучасних наукових досягнень.

ПРН 3. Добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних навчальних предметів.

ПРН 4 Застосовувати інноваційні технології навчання освітньої галузі, зокрема технології розвитку в здобувачів освіти критичного мислення

ПРН 5 Добирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення навчальних цілей, використовувати їх для організації та управління освітнім процесом, створювати (за потреби) нові електронні освітні ресурси.

ПРН 6 Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, створювати умови формування мотивації та позитивної самооцінки здобувачів освіти.

ПРН 7 Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між учителем і здобувачем освіти, залучати батьків до участі в освітньому процесі, моделювати основні ролі вчителя в професійній діяльності, зокрема класного керівника.

ПРН 8 Визначати інструменти забезпечення інклюзивного навчання, принципи, форми та методи ефективної підтримки осіб з особливими потребами.

ПРН 12 Планувати і здійснювати роботу класного керівника.

Очікувані результати навчання дисципліни: Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- про сутність педагогічної професії;
- предмет і особливості педагогіки як наукової теорії та навчального процесу;
- місце педагогічних знань в системі інших наук, чинники їхнього розвитку;
- базові педагогічні поняття та їх визначення;

- основні наукові підходи щодо розвитку особистості;
- особливості педагогічного процесу як соціального явища й предмета професійної діяльності педагога, його мету, завдання, функції, загальні закони та закономірності;
- структурні компоненти, принципи, форми, методи, організації педагогічного процесу, критерії оцінки його якості й ефективності.

уміти:

- спостерігати й виявляти особливості здійснення професійної діяльності педагога;
- застосовувати теоретичні знання для аналізу й класифікації явищ педагогічної дійсності під час педагогічної практики, виконання курсових робіт, навчальних проектів;
- характеризувати й обґрунтовувати вибір форм і методів організації педагогічного процесу в залежності від мети й основних завдань;
- аналізувати результати педагогічного процесу, узагальнювати, інтерпретувати їх;
- рефлексувати та оцінювати власні можливості у засвоєнні професійно-педагогічної діяльності;
- планувати процес особистого розвитку й навчання професії педагога;
- самостійно організовувати власну навчальну роботу

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати **такі компетентності:**

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК2 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді
- ЗК4 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети
- ЗК5 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості
- ЗК 8 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях
- ЗК 9 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальні компетентності спеціальності (СК):

- СК2 Здатність моделювати зміст навчання відповідно до результатів навчання здобувачів освіти
- СК3 Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти
- СК4 Здатність використовувати інновації у професійній діяльності
- СК5 Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання здобувачів освіти на засадах компетентнісного підходу
- СК 8 Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії зі здобувачами освіти в освітньому процесі, залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства
- СК9 Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами, а також створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища
- Здатність організувати процес навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти,
- СК11 а також різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності, позаурочної і позакласної роботи зі здобувачами
- СК12 Здатність формувати спільноту здобувачів освіти, у якій кожен відчуває себе її частиною, виконувати обов'язки класного керівника

Навчальні тести як засіб формування професійних компетенцій майбутніх вчителів

Педагогічний тест відображає широкий спектр дидактичних функцій, зазначимо найважливіші.

- 1) Тест може використовуватися як засіб навчання і контролю знань. Позначимо, що тест реалізує всі призначення засобів навчання:
 - функція компенсаторності - полегшує процес навчання, сприяючи досягненню мети з найменшими витратами сил, здоров'я і часу студента;
 - адаптивна функція - спрямована на підтримку сприятливих умов протікання процесу навчання, організацію демонстрацій, самостійних робіт, адекватність змісту поняття віковим можливостям студентів, наступність знань;
 - функція інформативності;
 - інтегративна функція - дозволяє розглядати об'єкт або явище і як частину, і як ціле та реалізується при комплексному використанні засобів навчання;
 - інструментальна функція, орієнтована на забезпечення певних видів діяльності й досягнення поставленої методичної мети.
- 2) Тест виконує функцію методів навчання (впорядковані способи взаємозалежної діяльності навчання, спрямовані на досягнення цілей навчання) через спільну діяльність, здійснювану педагогом і студентом, шляхом рішення системи тестових завдань, орієнтованих на отримання нових теоретичних знань.

Для продуктивності проведення занять викладачеві необхідно, перш за все, брати до уваги комплексність попередніх знань студентів, на підставі яких вибудовується теоретичний матеріал. На наступних заняттях має бути встановлений зворотний зв'язок, який має на увазі контроль і оцінку набутих знань, умінь і навичок. Далі мають бути обдумані засоби навчання.

- 3) Тест може використовуватися як форма контролю (спосіб управління діяльністю студента, який передбачає вимірювання рівня набутих умінь і навичок) і самоконтролю (свідома регуляція людиною власних станів, мотивів і дій на основі зіставлення їх із деякими суб'єктивними нормами й уявленнями).

Тест як форма контролю дає змогу регулювати діяльність студента. Маємо на увазі контроль і оцінку знань, умінь і навичок.

Тест має спонукати студентів до активних розумових дій, аналізу й роздумів, мобілізації наявних у нього знань і накопиченого досвіду. Тому в навчальний тест варто вносити

проблемні тестові завдання, що моделюють типові професійні завдання, реальні проблемні ситуації.

Пропоновані для аналізу помилкові рішення мають бути правдоподібними й показувати типові помилки, які допускаються вчителями на практиці. При цьому треба, щоб правильні рішення відрізнялися від помилкових у нюансах, оскільки саме розуміння нюансів є показником компетентності фахівця.

З цього випливає, що коректний навчальний тест для формування професійних компетенцій майбутніх вчителів включає не тільки питання і відповіді, а ще й проблемні завдання, можливі їх рішення.

Завдання можуть являти собою не тільки словесні формулювання, але й будь-які зображення - схеми, графіки, формули, малюнки, фото і навіть відеоролики. Для кожного тестового завдання може бути запропоновано будь-яке число варіантів рішень відповідей, за можливості їх треба викласти ясно і коротко. Характер пропонуваніх рішень має стимулювати студента до серйозного аналізу професійних проблемних ситуацій. У цьому випадку тестування буде здійснювати не тільки діагностичні функції, але й освітні. Варто утримуватися в рекомендованих рішеннях від односкладових відповідей «так», «ні», або «згоден», «не згоден». Такого роду тестування створює у студентів формальне, поверхневе мислення.

Навчальний тест не має бути занадто складним або легким; викладачам, які розробляють тест, треба досягати відповідного рівня складності процесу тестування. З огляду на це, завдання, що включаються в тест, мають забезпечувати різний рівень складності - від важких завдань, до найпростіших. Коректний навчальний тест має успішно диференціювати обстежуваний контингент майбутніх вчителів.

Наведемо зразки різновидів тестів.

Дати визначення поняттю

Студенту необхідно вибрати правильне визначення того чи іншого професійного поняття, використовуючи список визначень, який додається. Необхідно, щоб версії визначень незначно відрізнялися одна від іншої, але одна з них має бути найбільш точною й повною.

Отримати повний текст

Рекомендується включати поняттєву компетенцію в кожному систему професійного тестування. Вона показує ступінь засвоєння основних понять за фахом.

Аналіз інформаційних таблиць

Найбільш поширена форма для тестових завдань. Викладачі можуть використовувати найрізноманітніші види таких таблиць. Таблиці можна використовувати для того, щоб перевірити, наскільки студент розуміє призначенням професійних дій. Ці завдання дуже

ефективні, коли дії студента чітко регламентовані й підкоряються певним правилам. Особливо якщо ці дії принципово важливі для вирішення професійних завдань.

Алгоритмізація професійних дій

Цей тип тестових завдань орієнтований на формування практичної підготовленості студента. З цією метою учаснику необхідно вибрати правильну послідовність дій у процесі виконання певного професійного завдання. При цьому пропонується вихідний список, в якому дії вказані у випадковому порядку.

Використання зображень, образного ряду.

Це застосування зображень (слайдів, малюнків, фотографій). Перш за все, завдання може містити розпізнавання об'єкта певного типу з групи близьких за зовнішнім виглядом об'єктів. Завдання може бути пов'язане з інтерпретацією, поясненням сенсу зображення, зазначенням суті процесу, явища. Вони знімають психологічну напругу в

Завершення професійних текстів.

Студенту необхідно вставити пропущені слова-терміни в пропоновані визначення, судження, висновки, демонструючи свою компетентність в цьому питанні.

Таким чином, навчальні тести як засіб реалізації компетентнісного підходу в навчанні - один із найбільш ефективних і сучасних методів засвоєння знань і умінь, а також засіб, який дає змогу здійснювати індивідуальний підхід до здобувачів освіти.

Тестування є потужним інструментом, який відкриває широкі можливості не тільки для оцінки знань, умінь, навичок студентів, а й для контролю за ефективністю функціонування всієї освітньої системи як закладу вищої освіти.

ТЕСТИ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ДО ТЕМИ

«ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ ТА КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІКИ».

1. Що називають педагогікою? Із запропонованих відповідей оберіть правильну.

- 1..Педагогіка — це наука про мистецтво впливу вихователя на поведінку вихованців.
- 2..Педагогіка вивчає закономірності розвитку дитини і визначає програму цього розвитку.
- 3..Педагогіка — це наука про освіту і виховання людини відповідно до потреб суспільного розвитку.
- 4.Педагогіка займається організацією спільної діяльності вихователя і вихованця.

2. Розкрийте сутність поняття «виховання» в широкому педагогічному значенні. Із запропонованих відповідей виберіть правильну.

1. Виховання - це діяльність, спрямована на вивчення норм та правил поведінки у суспільстві.
2. Виховання передбачає управління процесом розвитку особистості.
- 3.Виховання - це організований та цілеспрямований процес формування особистості відповідно до потреб суспільно-економічного розвитку.
- 4.Виховання - це процес передачі суспільного досвіду наступним поколінням з метою підготовки їх до життя, практичної діяльності.

3. Розкрийте сутність поняття «освіта». Із запропонованих відповідей виберіть правильну.

1. Освіта — це цілеспрямований і організований процес формування особистості, що здійснюється у навчально-виховних закладах.
- 2.Освіта — двосторонній процес взаємообумовленої діяльності учителя й учня, спрямований на оволодіння учнями знаннями, вміннями та навичками, методами самостійної пізнавальної діяльності, розвиток їх потенційних інтелектуальних можливостей.
- 3.Освіта — процес і одночасно результат оволодіння надбаннями людської культури як передумови активної соціальної діяльності.
- 4.Освіта — процес передачі суспільного досвіду підростаючим поколінням з метою підготовки їх до практичної діяльності.

4. Розкрийте сутність поняття «навчання». Із запропонованих відповідей виберіть правильну.

1. Навчання — процес і одночасно результат оволодіння надбаннями людської культури як передумови активної соціальної діяльності.
2. Навчання — це цілеспрямований і організований процес формування особистості, що здійснюється у навчально-виховних закладах.
3. Навчання — двосторонній процес взаємообумовленої діяльності учителя й учня, спрямований на оволодіння учнями знаннями, вміннями та навичками, методами самостійної пізнавальної діяльності, розвиток їх потенційних інтелектуальних можливостей.
4. Навчання — процес передачі суспільного досвіду підростаючим поколінням з метою підготовки їх до практичної діяльності.

5. Назвіть джерела сучасної педагогіки. Із запропонованих відповідей виберіть правильну.

1. Народна педагогіка, історія педагогіки, порівняльна педагогіка, спеціальна педагогіка, вікова педагогіка, функціональна педагогіка, загальна педагогіка.
2. Вікова фізіологія, психологія, філософія.
3. Народна педагогіка, педагогічні теорії та погляди педагогів минулого.
4. Суспільні науки, природничі науки, технічні науки.

6. На чому ґрунтується К.Д. Ушинський, розглядаючи педагогіку як мистецтво і як науку? Виберіть правильну відповідь

К.Д. Ушинський розробляв основи педагогіки як науки, але разом з тим, стверджував, що педагогічна наука є мистецтвом. Він зазначав: «...педагогіка буде, звичайно, першим, вищим з мистецтв, бо вона прагне задовольнити найбільшу з потреб людини й людства — їхнє прагнення до вдосконалень у самій людській природі: не до вираження довершеності на полотні або в мармурі, а до вдосконалення самої природи людини — її душі й тіла; а вічно передуючий ідеал цього мистецтва є довершена людина».

1. К.Д. Ушинський не правий, оскільки педагогіка — це лише мистецтво, у ній немає жодних закономірностей, а виховання — це непередбачуваний, неалгоритмізований процес, де кожен педагог діє так, як йому підказує його власна інтуїція.
2. Педагогіка, як і будь-яка інша наука, формує і теоретично систематизує об'єктивні знання про виховання, яке є предметом її вивчення. А застосування цих закономірностей у практичній діяльності є мистецтвом, оскільки педагог має враховувати значну кількість чинників, що впливають на результативність виховання; педагог суб'єктивно застосовує ці

закономірності.

3.К.Д. Ушинський не правий, тому що педагогіка — це лише теоретико-прикладна наука, яка вивчає загальні закономірності виховання. А мистецтво передбачає художньо-образну форму відображення особистістю дійсності.

4.Правильної відповіді немає.

Завдання 7

Аналіз навчальних посібників свідчить про те, що в багатьох з них по-різному тлумачиться сутність процесу навчання. Так, одні автори вважають, що «навчання визначає спільну діяльність учителя і учнів, коли перші передають знання, вміння і навички,... керують процесом їх засвоєння (викладання), а другі засвоюють ці знання, вміння та навички (учіння). Викладання і учіння - дві взаємопов'язані і взаємообумовлені сторони навчання».

Інші вважають, що навчання уявляє собою сукупність послідовних дій вчителя і керованих ним учнів, спрямованих на свідоме і міцне засвоєння системи знань, умінь та навичок, внаслідок чого відбувається розвиток пізнавальних сил, оволодіння елементами культури розумової та фізичної праці, формування основ світогляду та поведінки учнів.

Треті стверджують, що навчання - це «активна пізнавальна діяльність, в якій учні під керівництвом учителя оволодівають знаннями, уміннями, навичками, розвивають свої пізнавальні сили і можливості, формують світогляд».

Співставте ці визначення. Яке з них найбільш повно відображає суттєві ознаки процесу навчання? Обґрунтуйте свою думку?

Завдання 8

У психолого-педагогічній літературі існують різні погляди на визначення процесу розвитку:

- 1) розвиток - це природні задатки людини, які у процесі життя людини виявляються і визначають можливості і якості її особистості;
- 2) розвиток - це якісні зміни властивостей і психічних процесів людини, що ведуть, з одного боку, до вдосконалення процесу відображення нею навколишньої дійсності, а з другого -до ускладнення і активізації її діяльності;
- 3) розвиток - це процес прогресивних послідовних змін, що характеризуються переходом від нижчих до вищих форм та рівнів всієї життєдіяльності людини.

*Яке з наведених вище визначень Ви вважаєте найбільш науково обґрунтованим?
Доведіть свою думку*

Завдання 9

Один з авторів, піднімаючи питання про виховання естетичних смаків молоді, скаржиться на те, що добра половина молоді, яка має музичну освіту, не любить класичну музику. Музична освіта, на його думку, не завжди прищеплює любов до музики. Музичною грамотою можна оволодіти, але в той же час можна залишитися емоційно «глухим». Причину такого положення він вбачає в тому, що на практиці відбулося змішування двох понять: освіта і виховання.

Як Ви вважаєте, чи має рацію автор, розрізняючи поняття освіти і виховання? У чому специфіка кожного з них?

Завдання 10

У 9-му класі на уроці хімії йде опитування з теми «Фосфор та його властивості». Вчителем дане завдання: розкрити властивості цього хімічного елемента.

— Фосфор - слово грецьке, - почав свою відповідь учень. - У перекладі воно означає «той, що несе світло». Властивість фосфору світитися у темряві вважалось людьми минулого великим дивом і довгий час залишалось непізнаною таємницею. Фосфор отримав назву «холодний вогонь», продавався іноді дорожче, ніж золото. Дехто вважав, що у фосфорі втілений якийсь «надприродний дух», «позаземний феномен». Не знаючи наукових законів, алхіміки намагалися ...

— Відповідь не по суті запитання. Я про це не питав, - незадоволеним голосом обірвав учня вчитель. — Більш конкретно!

Учень почав говорити тихіше, переказуючи зміст підручника. Увага у класі теж стала меншою, ніж на початку відповіді товариша. У відповіді учня не відчувалося захопленості, емоційної піднесеності.

У чому помилка вчителя? Чи правильно розуміє він сутність категорії «навчання», приймаючи рішення в такій ситуації, якщо:

- а) учень має середній рівень успішності і відповідає так перший раз,*
- б) учень має високий рівень успішності.*

ТЕСТИ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ДО ТЕМИ «МЕТОДИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ».

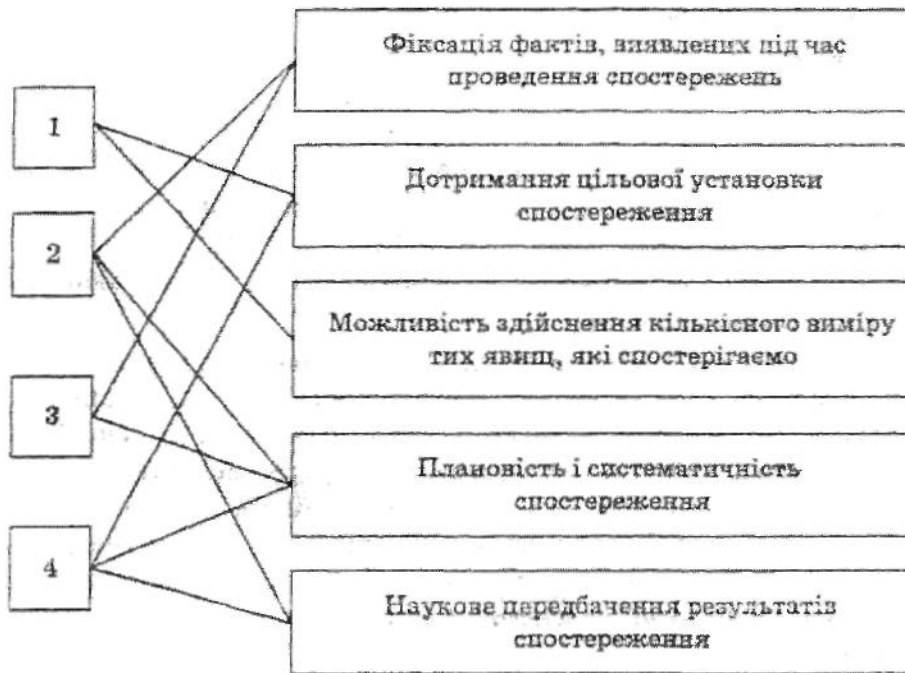
1. Визначте основні методи науково-педагогічних досліджень. Назвіть цифру, до якої сходяться лінії від обраних вами груп.

2. Які із запропонованих прикладів спостережень можна віднести до методу науково-педагогічного дослідження? Виберіть правильну відповідь.

- 1.Класний керівник спостерігає «за тишею» на уроці.
- 2.Учитель веде спостереження за інтелектуальним розвитком вихованців за умов навчання з високим рівнем складності.
3. Черговий вихователь спостерігає за порядком у роздягальні.
- 4.Учитель-вихователь разом з учнями спостерігає за появою на небосхилі веселки.
- 5.Директор школи, відвідуючи уроки біології спостерігає, як молодий учитель організовує самостійну навчальну роботу учнів.

3. Яких вимог варто дотримуватися у процесі використання методу спостереження? Вкажіть цифру, до якої сходяться лінії від вибраного вами варіанта.

4. Який із поданих прикладів видів дослідів можна вважати педагогічним експериментом?

- 1.Проведення масового медичного-огляду школярів.
- 2.Проведення дослідів гібридизації рослин в теплиці.
3. Дослід із утворення кисню з певних хімічних елементів на уроці.
- 4.Дослід із використання коментованого письма і його вплив на рівень грамотності учнів.
- 5.Дослід з обрання учнями класного керівника.

5. Яку із зазначених нижче бесід можна віднести до методу науково-педагогічних досліджень?

- 1.Бесіда з учнями на уроці з метою усвідомлення ними побудови і функціонування гідроакumuлюючої електростанції.
- 2.Бесіда з учнями про культуру поведінки у громадських місцях.
- 3.Бесіда з учителем, у процесі якої з'ясовуються засоби та прийоми інтенсифікації навчально-виховного процесу на уроках фізики.
- 4.Бесіда директора школи з вихованцем, який порушив правила поведінки.
- 5.Бесіда класного керівника з батьками вихованця з метою з'ясування особливостей діяльності їхньої дитини в сім'ї.

6. Ситуація

Учителька О.В. перейшла працювати у нову школу. Її призначили класним керівником 5-го класу. Необхідно знайомитись з вихованцями. Вирішила піти з ними у вихідний день до лісу за 6 кілометрів. Узяли рюкзаки, казанки, намет, їжу, аптечку та інші речі, необхідні для одноденного походу.

Стомлені, але веселі і задоволені повернулися школярі додому. Багато цікавого дізналася О.В. про своїх вихованців.

Які методи науково-педагогічних досліджень мала використати вчителька для знайомства з учнями?

7. Ситуація

Молоду вчительку історії Н.В. призначили класним керівником 7-го класу. До початку навчального року залишилося два тижні. Н.В. вирішила познайомитися зі своїми майбутніми вихованцями, аби першого вересня зустрітися з ними добре знайомими. Попросила журнал 6-го класу, особові справи. Ознайомила з демографічними відомостями, особовими справами. Особливо уважно вчитувалася в характеристики кожного учня, які були в особових справах. Багато що занотувала у свій педагогічний щоденник. Поцікавилась поточними і підсумковими оцінками успішності шестикласників. І хоча ще не зустрічалася з дітьми, але в її педагогічній уяві вимальовувалися образи майже кожного з них.

Ось і перше вересня. Перший тиждень спільної роботи і спілкування з вихованцями. Дивно, що особисте знайомство дещо розчарувало Н.В.

1. Які методи педагогічних досліджень використала вчителька-вихователька на першому етапі?

2. Чим пояснити, що безпосереднє спілкування Н.В. із семикласниками дещо розчарувало її?

8. Ситуація

Напередодні другого півріччя класний керівник 10-го класу попросив своїх вихованців дати відверту й об'єктивну відповідь на запитання анкети.

1. Яка навчальна дисципліна викликає у вас найбільше зацікавлення і чому?

2. Як ви використовуєте свій вільний час?

3. Яким видом мистецтва ви захоплюєтесь? Чому надаєте перевагу обраному виду мистецтва?
4. Які художні твори ви прочитали за останні півроку і з яким твором хотіли б ознайомитися?
5. Які форми позакласної виховної роботи вам подобаються і чому?
6. Яким видом діяльності окрім навчання ви хотіли б займатися?
7. Яким би ви хотіли бачити свій клас? Що для цього необхідно зробити?

Класний керівник попросив вихованців не вказувати в анкеті своїх прізвищ.

1.3 якою метою було проведено анкетування?

2. Де і як можна використати отримані результати?

3. Як ви ставитеся до проведення так званих «анонімних» анкетувань? Можливо, доцільніше вказувати прізвища?

9. Ситуація

Для вивчення уявлень дітей про надійного товариша класний керівник запропонував їм такі запитання:

1. Кого можна назвати справжнім товаришем? Чому?

2. Згадай випадок зі свого життя чи вчинок літературного героя, який свідчив би про справжнє товаришування.

Зібрані відповіді підсумовувалися класним керівником для одержання результату.

Яким методом користувався класний керівник під час вивчення уявлень дітей? У чому недоліки цієї методики? Чи можна таким шляхом отримати об'єктивну інформацію?

10. Ситуація

Вчитель української мови на запитання батьків, звідки він так добре обізнаний про взаємостосунки та інтереси в їхніх сім'ях, дивувався, чому батьки не здогадуються про джерела його інформації. «Ось переді мною зошити зі звичайними - «програмними» - творами. У вправі №373 п'ятикласникам пропонується написати твір за малюнком підручника «Як я допомагав мамі». На одному малюнку хлопчик дістає зі стінної шафи банку з варенням. За ним спостерігає смішний худий кіт. На іншому: хлопчик, схопившись за голову, дивиться на рештки банки і розлите варення. Кіт із жахом біжить геть.

Твір Сашка лежить зверху. «Якщо б у нас вдома трапилася така історія з варенням, - пише він, - я б сказав, що банку розбила кицька. Коли так говориш - нічого не буває. Просто мама відлупцювала б кішку...»

А ось філософія Валерика: «Коли я виймав з шафи банку, нетерпляча Мурка стрибнула і схопила мене кігтями за штанці. Від несподіванки я випустив банку... Я не став казати мамі про кішку, бо вона б її вигнала. А куди б Мурка поділася?..

Проаналізуйте уривки з письмових робіт учнів. Яку інформацію вони дають про дітей? Чи треба знати про ці роботи класному керівникові, якщо він не мовник? Як можна використати шкільні твори в роботі з батьками? Якими методами має користуватися класний керівник для уточнення даних, що викладені в учнівських роботах, щоб мати повне уявлення про процес формування особистості школяра?

11. Ситуація

Оцініть відповіді педагогів на запитання «Що заважає Вам втілювати у життя наукові педагогічні дослідження?»

- Не володіємо достатньою інформацією про сучасні науково-педагогічні дослідження.
- Немає рекомендацій про те, як їх втілювати.
- Від нас найчастіше вимагають втілювати не наукові досягнення, а заклики й досвід відомих учителів.
- Від нас вимагають ефективності і якості, але ніхто серйозно не навчає, як цього досягнути.
- Наукою, а тим більше запровадженням її досягнень у практику, заважає займатися стиль роботи, що склався.
- Вченим треба працювати у контакті з учителями та керівниками шкіл.
- Школа повинна одержувати бюлетені, в яких би вказувалося, що і як слід впроваджувати у шкільну практику, у кого консультуватися.

Як Ви розумієте впровадження результатів наукових досліджень у практику? Які існують шляхи вирішення проблеми впровадження наукових досліджень у практичну діяльність школи?

ТЕСТИ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ДО ТЕМИ «ОСОБИСТІТЬ ВЧИТЕЛЯ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ»

1. Запропонованих груп ознак виберіть ті, які характеризують поняття «людина», «особистість», «індивідуальність».

1. Прибігнені певні особливості психічного розвитку.
Самобутність у соціальному розвитку.
Особливі прояви фізичного розвитку	2. Високий рівень розвитку психіки.
Здатність здобувати соціальний досвід.
Готовність до спілкування з іншими людьми
3. Винятковість у розвитку інтелекту.
Прояви самостійності у соціальних діях.
Відмінність у зовнішності	4. Прямі ходи.
Добре розвинені передні кінцівки.
Значний розвиток черепа

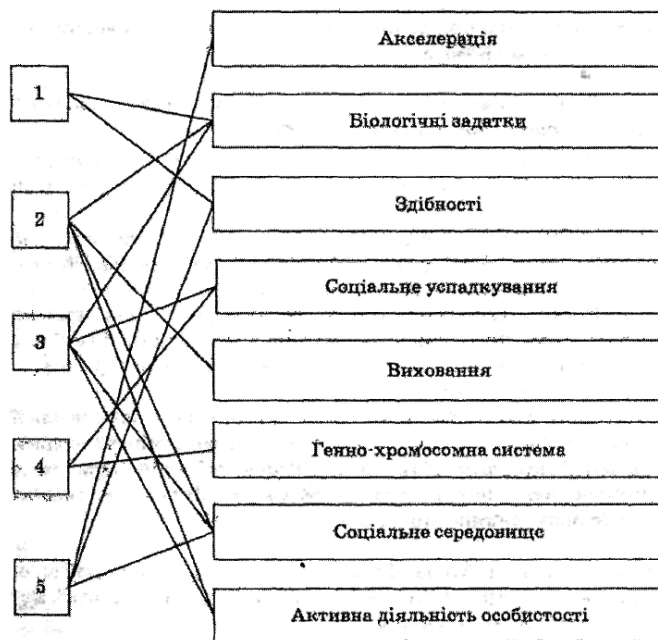
2. Які види розвитку характерні для людини? Виберіть варіант відповіді, в якому вони зазначені.

- 1.Ріст, біологічна форма, становлення психіки.
- 2.Інтелектуальний, матеріальний, ментальний.
- 3.Фізичний, психічний, соціальний.

3. Ознайомтесь з чинниками, які можуть позитивно або негативно впливати на розвиток дитини. Розподіліть їх на дві групи — позитивні та негативні.

- 1.Психологічне бажання мати дитину.
- 2.Наявність у батьків фізичних генетико-біологічних протипоказань.
- 3.Вживання матір'ю (батьком) наркотиків.
- 4.Незадовільне матеріальне забезпечення родини.
- 5.Наявність у батьків старших дітей.
- 6.Знання батьками народних традицій народження і виховання дітей.
- 7.Готовність матері годувати дитину грудьми впродовж 12—16 місяців.
- 8.Схильність батьків до вживання алкоголю.
- 9.Неврівноваженість психіки батьків.
10. Достатнє фізичне навантаження матері під час вагітності.
- 11.Достатній рівень забезпечення матері лікарською допомогою.
- 12.Соціальна й психологічна урівноваженість батьків під час вагітності матері.
- 13.Схильність матері до паління.
- 14.Знання батьками колискових пісень, казок.
- 15.Раннє залучення дітей до самостійної активної діяльності (повзання, ходіння, біг, допомога по господарству).
- 16.Передача народженої дитини на виховання бабусі, домашнім нянькам.
- 17.Наявність в родині молодших і старших поколінь.
- 18.Віддавання дітей на виховання в дитячі ясла.
- 19.Вияв грубощів, насилля у ставленні до дитини з боку батьків.

4.Назвіть основні фактори, які мають вирішальний вплив на формування особистості. Вкажіть цифру, до якої сходяться лінії від вибраних вами факторів.

5. Чи можна роботи творця,

шляхом наполегливої сформувати музиканта-

якщо у дитини відсутні необхідні для такого виду діяльності природні дані? Виберіть правильну відповідь.

1. Дитина, у якої відсутні природні дані, не може бути музикантом-творцем.

2. Кожна дитина незалежно від природних даних в результаті наполегливого навчання може бути талановитим музикантом.

3. Цього не можна досягнути. Для виховання музиканта-творця необхідно, щоб людина володіла природними задатками, які потім будуть цілеспрямовано розвиватися.

4. Із будь-якої людини можна виховати талановитого музиканта. Необхідно просто з дитинства щодня залучати її до наполегливої роботи.

6. Обґрунтуйте заклик В.О. Сухомлинського до батьків пам'ятати про те, що «маленька зернина, посіяна в людські душі у роки раннього дитинства, стає в зрілі роки могутнім деревом. Усе залежить від того, яку зернину посіяно і в який ґрунт» з погляду концепції формування особистості. Виберіть правильну відповідь.

1. Твердження В.О. Сухомлинського ілюструє соціальну концепцію розвитку особистості, оскільки тут звертається увага на те, що розвиток особистості залежить від соціальних факторів (середовища — «ґрунт, в який посіяна зернина», і виховання — «маленька зернина, посіяна в людські душі у роки раннього дитинства»).

2. В.О. Сухомлинський правильно зазначає, що розвиток дитини, як фізичний, розумовий, так і соціальний, багато в чому залежить від того, як на неї впливали в ранньому дитинстві, наскільки

цілеспрямованим був цей вплив, адже саме в цей період закладаються основи моральності дитини, розвивається її емоційно-чуттєва сфера, формуються звички, які в більш пізньому віці буде важко змінювати. Цей вплив залежить і від того, в якому середовищі перебуває дитина, які у неї задатки.

Заклик В.О. Сухомлинського образно ілюструє генетико-соціальну концепцію розвитку людини.

3..В.О. Сухомлинський неправий, оскільки соціалізація особистості залежить лише від того, в якому середовищі перебуває дитина, як на неї впливають батьки, особистісні якості дитини не впливають на її розвиток.

4.Правильної відповіді немає.

7. Виберіть групу, в якій зазначені основні функції вчителя-вихователя.

1.	Оберігаюча.
Спонукальна.
Дозвільна.
Гальмуюча.
Заохочувальна	2.	Виховна.
Навчальна.
Оберігаюча.
Організаторська.
Інформувальна
3.	Гносеологічна.
Навчальна.
Перевіряюча.
Конструююча.
Інформувальна	4.	Оздоровча.
Систематизуюча.
Моделювальна.
Організаторська.
Керування

8. Із запропонованих ознак виберіть ті, які варто віднести до якостей учителя-вихователя.

- 1.Чуйність.
- 2.Конформізм.
- 3.Готовність до конструювання у своїй діяльності.
- 4.Любов до дітей.
- 5.Принциповість і вимогливість.
- 6.Користолюбство.
- 7.Почуття національної гідності.
- 8.Готовність дотримуватися вимог педагогічної техніки.
- 9.Гуманне ставлення до людей.
- 10.Егоїзм.
- 11.Здатність на високому рівні пояснювати учням навчальний матеріал.

12.Творчий склад мислення.

13.Всебічність розвитку.

14.Впертість.

15.Спроможність вивчати особливості розвитку вихованців, опрацьовувати нову педагогічну літературу.

16.Виявляти педагогічний такт.

17.Приваблива зовнішність.

18.Пізнавальна самостійність.

9. Розкрийте зміст поняття «професіограма». Із запропонованих варіантів виберіть правильний.

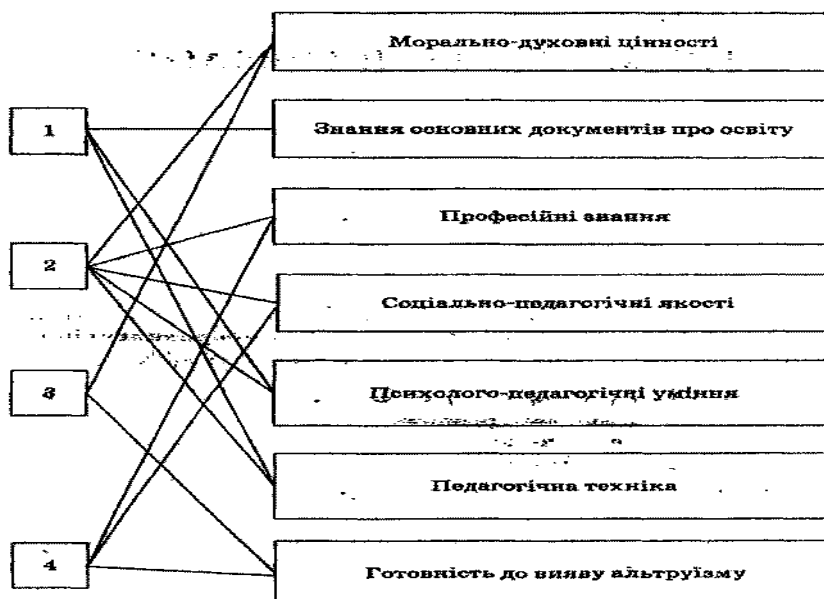
1.Під професіограмою варто розуміти перелік спеціальностей, які входять до складу певних професій.

2.Професіограма — це не що інше як наука про професії та їх особливості.

3. Професіограма — це комплекс якостей та умінь, якими має володіти особистість для успішної професійної діяльності.

4. Професіограма — технологія вивчення вимог, які та чи інша професія висуває до фахових інтересів особистості.

10. Визначте компоненти, які є складовими змісту педагогічної майстерності. Виберіть цифру, до якої сходяться лінії від обраних вами компонентів педагогічної майстерності.

11. Використовуючи 10-бальну шкалу (0,1,2,3,4,5,6,7,8, 9), визначте ваш рівень володіння певними педагогічними якостями.

- 1.Любов до дітей.
- 2.Почуття національної гідності.
- 3.Чесність.
- 4.Совісність.
- 5.Справедливість.
- 6.Об'єктивність.
- 7.Стриманість.
- 8.Терпеливість.
- 9.Організаторські здібності.
- 10.Всебічність розвитку.
- 11.Принциповість і вимогливість.
- 12.Оптимізм, любов до життя.
- 13.Гуманне ставлення до людей.
- 14.Творчий склад мислення.
- 15.Тактовність.

ТЕСТИ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З МОДУЛЯ «ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ»

Тестове завдання "Педагогічна теорія Й. Песталоцці"

1.У якому році народився Й. Песталоцці?

- а) 1846 г.;
- б) 1746 г.;
- в) 1827 р..

2.Де народився Й.Песталоцці?

- а) В Швейцарії;
- б) В Парижі;
- в) В Австрії.

3.У якому вищому навчальному закладі гуманітарного напрямку він дістав освіту?

- а) В ліцеї;
- б) В університеті;
- в) В колегіумі.

4.Як називався маєток, в якому він хотів організувати показову ферму?

- а) Нейгоф;

- б) Кондорі;
- в) Адріон.

5. Яку установу він відкрив в 1774 році?

- а) "Установа для сиріт";
- б) "Установа для інвалідів";
- в) "Установа для бідних".

6. Що прагнув дати Й. Песталоцці дітям в своїх установах?

- а) Можливість відпочинку;
- б) Незалежність від батьків;
- в) Різносторонню трудову підготовку .

7. У якому своєму творі він розвивав ідеї про поліпшення селянського життя?

- а) "Лінгард і Гертруда";
- б) "Лебедина пісня";
- в) "Учень психології".

8. У якому році помер Й. Песталоцці?

- а) 1827;
- б) 1860;
- в) 1888.

9. Який характер мав світогляд Й. Песталоцці?

- а) Ідеалістичний;
- б) Демократичний;
- в) Буржуазний.

10. Що, за Й. Песталоцці, є найважливішим засобом виховання і розвитку людини?

- а) Релігія;
- б) Праця;
- в) Моральне навіювання.

11. Що є центром педагогічної системи Й. Песталоцці?

- а) Теорія елементарної освіти;
- б) Теорія пізнання;
- в) Теорія виховання.

12. Що Й. Песталоцці вважав найпростішими елементами всякого знання?

- а) Число і форму;
- б) Число і слово;
- в) Число, форму, слово.

Тестове завдання «Становлення та розвиток виховання»

1. Якому засобу виховання Платон надавав більшого значення:

- а) Політичним навчанням;
- б) Грі;
- в) Фізичному вихованню;

2. Спартанське виховання мало мету – підготовку дітей....

- а) Воїнів;
- б). Співаків;
- в) Героїв;

3. Платон був учнем:

- а) Демокрита;
- б) Аристотеля;
- в) Сократа;

4. Які школи були приватними в Афінах:

- а) Середні школи;
- б) Граматиста і кіфариста;
- в) Військові школи;

5. Роки народження Сократа:

- а) 570-499 до н.е.
- б) 490-400 до н.е.
- в) 469-399 до н.е.

6. У Спарті жінки, як і чоловіки, займалися:

- а) Полюванням;
- б) Гімнастичними вправами;
- в) Танцями;

7. У Афінах хлоп'ята у віці 13-15 років відвідували школу фізичного виховання . Яку саме?

- а) Демоса;
- б) Платона;
- в) Палестра

8.Роки життя Демокрита:

- а) 530-400 до н.е.
- б) 415-350 до н.е.
- в) 460-370 до н.е.

9.Аристотель - вихователь:

- а) Епікура;
- б) О. Македонського;
- в) Юлія Цезаря;

10. Що у сфері морального виховання Аристотель висуває на перший план :

- а) Бездіяльність, пасивність;
- б) Діяльність ,активність;
- в) Працьовитість, активність;

11.На які риси виховання спирався Платон :

- а) Спартанського і афінського виховання;
- б) Афінського виховання;
- в) Морального виховання;

12.Яку педагогічну теорію запропонував Аристотель:

- а) Дав вікову періодизацію;
- б) Розробив принцип навчання;
- в) Розробив п'ятибальну систему оцінювання;

Тестове завдання

«Педагогічна діяльність Йоганна Фрідріха Гербарта»

1.У якому році народився Йоганн Фрідріх Гербарт:

- а) 1773;
- б) 1776;
- в) 1770.

2.У якій країні народився Й.Гербарт:

- а) Англія;
- б) Франція;

- в) Німеччина.

3. Яку книгу Й. Герbart написав в 1816 р.:

- а) «Нарис лекцій з педагогіки»;
- б) «Лист про додаток психології до педагогіки»;
- в) «Підручник психології».

4. За своїми поглядами він був:

- а) метафізиком;
- б) метахіміком;
- в) філософом.

5. Які поняття ввів Й. Герbart в психологію:

- а) асоціація і апперцепція;
- б) мотив і інтерес;
- в) аккомодация і конвергенція.

6. Мета виховання полягає, на думку Й. Герbart, в:

- а) формуванні щедрої людини;
- б) формуванні ласкавої людини;
- в) формуванні добродійної людини.

7. Й. Герbart вважав, що першим засобом керування у шкільному закладі є:

- а) загроза;
- б) влада;
- в) бажання.

8. Які засоби Й. Герbart вважав допоміжними для керування у шкільному закладі:

- а) влада і ненависть;
- б) любов;
- в) авторитет і любов.

9. Якій освіті Й. Герbart надавав велике значення в справі виховання:

- а) творчій освіті;
- б) розумовій освіті;
- в) художній освіті.

10. Яку теорію розробив Й. Герbart, що стала широко відомою серед педагогів всіх країн:

- а) теорію ступенів виховання;
- б) теорію ступенів етики;
- в) теорію ступенів навчання.

Тестове завдання

"Педагогічна діяльність К. Д. Ушинського"

1. У якому році народився К. Ушинський?

- а) 1870 р.;
- б) 1824 р.;
- в) 1860 р..

2. Де народився К. Ушинський?

- а) в Петербурзі;
- б) в Саратові;
- в) в Тулі.

3. На який факультет в Московському університеті він поступив?

- а) Юридичний;
- б) Екологічний;
- в) Філософський.

4. У якому віці був призначений виконуючим обов'язки професора камеральних наук в Ярославському ліцеї?

- а) 20 років;
- б) 21 рік;
- в) 22 роки.

5. У якому журналі Ушинський помістив декілька статей, які прославили його ім'я?

- а) "Журнал для виховання";
- б) "Журнал для навчання";
- в) "Студентський журнал".

6. У якому році Ушинський був призначений інспектором класів Смольного інституту шляхетних дівчат?

- а) 1860 р.;
- б) 1850 р.;
- в) 1859 р..

7. Яку книгу для класного читання К. Ушинський написав за кордоном?

- а) "Людина як предмет виховання";
- б) "Праця в його психічному й виховному значенні";
- в) "Рідне слово".

8. Ким був К. Ушинський за політичними переконаннями?

- а) Революціонером;

- б) Буржуазним демократом;
- в) Соціал-демократом.

9.Що лежить в основі педагогічної системи К. Ушинського?

- а) Ідея народності;
- б) Ідея гуманності;
- в) Ідея наочності.

10.Яка умова є необхідною для правильного розвитку людини за К.Ушинським?

- а) Соціального розвитку особи;
- б) Етичного розвитку особи;
- в) Гармонійно розвиненої особи.

11.Яка умова визначальна для особистого розвитку людини ?

- а) Релігія;
- б) Праця;
- в) Моральні переконання.

12.У якій книзі К.Ушинський дав великий навчальний матеріал з природознавства для первинного навчання?

- а) "Рідне слово";
- б) "Проект вчительської семінарії";
- в) "Дитячий світ".

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Анненков І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Руссол В.М. Педагогіка: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000, 2018. 567 с.
2. І.Прокопенко. Педагогіка: навч.посібник . Вид-во: Фоліо, 2015. 572 с.
3. Педагогіка : навчальний посібник / За ред. З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, Т. Ю. Осипова та ін. 2-е видання, перероб. і доп. Харків : Бурун Книга, 2009. 303 с.
4. Педагогіка : навчальний посібник / За ред. Пермяков О.М., Морозов В.В. 4-е вид., виправл. і доповн. Київ: Знання, 2016. 198 с.

Допоміжна

1. Амонашвили Ш. Педагогические притчи. Харків. Вид-во: Школа, 2017. 272 с.
2. Варій М., Ортинський В. Основи педагогіки та психології. 2-е видання, перероб. і доп. Видавництво: Центр навчальної літератури, 2017. 376 с.
3. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача. 2-е видання. Київ: Кондор, 2016. 198 с.
4. Вишневський Омелян. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для студентів вищ. навч. закладів. 3-видання, перероб. і доп. Дрогобич: Коло, 2015. 332 с.
5. Джаман Т.В. Історія педагогіки України: навч.-метод. посібник. Львів: Новий світ, 2018. 288 с.
6. Кучерук О. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика. Вид-во: КНТ, 2018. 258 с.
7. Левківський М.В. Історія педагогіки: навч.-метод. посібник. 2-е видання. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 190 с.
8. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навчальний посібник. 4-е изд., перераб. и доп. Харків: «ОВС», 2015. 400 с.
9. Савченко О. Дидактика початкової освіти: навч. посібник. Видавництво «Грамота», 2013. 504 с.
10. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Г. Історія української школи і педагогіки: навч. посібник. 2-е вид. Київ: Знання КОО, 2016. 450 с.
11. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навчальний посібник. 6-е видання, допов. Київ: Кондор, 2015. 656 с.
12. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання): навч.посіб.для студентів вищ. навч. закладів. Київ: Слово, 2012. 384 с.
13. Матящук В.П. Сучасне патріотичне виховання в школах України. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 380 с.
14. Мухіна С.А., Соловійова А.А. Нетрадиційні педагогічні технології у навчанні. Київ: Академія, 2012. 123 с.

15. Нова українська школа: poradnik dla vchytela / Під ред. Бібік Н.М. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяда», 2017. 206 с.
16. Освітні технології : навчально-методичний посібник / За ред. О. М. Пехота, А. З. Піктенко, О. М. Любарська та ін. Київ : А.С.К., 2004. 256 с.
17. Остапенко Н. М. Технологія сучасного уроку рідної мови : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2011. 248 с.
18. Пономарьова Г., Репко І., Одарченко В. Практикум з педагогіки: навч. посіб. Харків: ТО Ексклюзив, 2017. 243 с.
19. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посібник. 3-вид. Київ: Каравела, 2017. 496 с.
20. Педагогіка: модульний курс: навч. посібник для студентів, аспірантів і викладачів класичних та пед. університетів / Під ред. Анненкова І.П., Байдан М.А., Горчакової О.А., Руссол В.М. Львів: Новий світ-2000, 2014. 566 с.
21. Педагогіка: навчальний посібник / За ред. В.М.Галузьяк, М.І. Сметанського, В.І.Шахова. 2-е видання, перероб. і доп. Вінниця : РВВ ВАТ «Віноблдруккарня», 2014, 200 с.
22. Прокопенко Г. Практикум з педагогіки: навч. посібник. Комунальний заклад «Харківська гуманітарна пед. академія». Харків: ТО Ексклюзив, 2017. 243 с.
23. Прокопенко І.Ф.. Педагогічні технології в підготовці вчителів: навч. посібник. Харків: Колегіум, 2013. 364 с.
24. Радченко А.С. Професійна компетентність учителя. Харків: Основа, 2016. 126 с.
25. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод. посібник. НАПН України, Інститут пед. освіти і освіти дорослих. Київ: ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.
26. Харченко Н. Національно-патріотичне виховання: стратегія держави // *Управління освітою*, 2019. №6. С.30-40.
27. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібника. Вид. 4-те, випр., доповн. Київ : Акадкмвидав, 2017. 456 с.
28. Ягоднікова В. В. Теорія та методика виховання лідерів : навчальний посібник. Одеса : Вид-во «ВМВ», 2010. 231 с.

Інформаційні ресурси

1. [Веб-сторінка Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua.](http://www.rada.gov.ua)
2. Веб-сторінка Міністерства освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua
3. Веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського. URL: www.nbu.gov.ua
4. Веб-сторінка бібліотеки Університету Ушинського. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
5. Веб-сторінка репозитарію Університету Ушинського. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua>

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА» (ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ)

для здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня (бакалавр)
спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Укладач:

Ноздрова Оксана Павлівна

Віллруковано з оригінал-макету

Підп. до друку 30.06.2024. Формат 60 \90\16

Папір офсетний. Друк різнографічний. Обсяг вид. арк. 1,2

Тираж 100 прим. Зак. №194

Віддруковано в копіривальному центрі «Магістр»

м.Одеса, вул.Мечнікова,36, тел. +38(063)890-82-36

Свідоцтво про реєстрацію №2670316784 від 16.02.2000 р.